

Sbírka soudních rozhodnutí

ROZSUDEK SOUDNÍHO DVORA (čtvrtého senátu)

20. září 2018*

„Řízení o předběžné otázce – Státní podpory – Článek 108 odst. 3 SFEU – Nařízení (ES) č. 794/2004 – Oznámené režimy podpor – Článek 4 – Změna existující podpory – Významný nárůst výnosů z daně financující režim podpory ve srovnání s odhady oznámenými Evropské komisi – Prahová hodnota 20 % původního rozpočtu“

Ve věci C-510/16,

jejímž předmětem je žádost o rozhodnutí o předběžné otázce na základě článku 267 SFEU, podaná rozhodnutím Conseil d'État (Státní rada, Francie) ze dne 21. září 2016, došlým Soudnímu dvoru dne 29. září 2016, v řízení

Carrefour Hypermarchés SAS,

Fnac Paris,

Fnac Direct,

Relais Fnac,

Codirep,

Fnac Périphérie

proti

Ministre des Finances et des Comptes publics,

SOUDNÍ DVŮR (čtvrtý senát),

ve složení T. von Danwitz (zpravodaj), předseda senátu, C. Vajda, E. Juhász, K. Jürimäe a C. Lycourgos, soudci,

generální advokát: N. Wahl,

vedoucí soudní kanceláře: V. Giacobbo-Peyronnel, rada,

s přihlédnutím k písemné části řízení a po jednání konaném dne 21. září 2017,

* Jednací jazyk: francouzština.

s ohledem na vyjádření předložená:

- za Carrefour Hypermarchés SAS, Fnac Paris, Fnac Direct, Relais Fnac, Codirep a Fnac Périphérie C. Rameix-Seguín a É. Meierem, advokáty,
- za francouzskou vládu D. Colasem a J. Bousin, jako zmocněnci,
- za řeckou vládu S. Charitaki a S. Papaioannou, jako zmocněnkyněmi,
- za italskou vládu G. Palmieri, jako zmocněnkyní, ve spolupráci s S. Fiorentinem, avvocato dello Stato,
- za Evropskou komisi B. Stromskym a K. Blanck-Putz, jako zmocněnci,

po vyslechnutí stanoviska generálního advokáta na jednání konaném dne 30. listopadu 2017,

vydává tento

Rozsudek

- 1 Žádost o rozhodnutí o předběžné otázce se týká výkladu čl. 108 odst. 3 SFEU, jakož i článku 4 nařízení Komise (ES) č. 794/2004 ze dne 21. dubna 2004, kterým se provádí nařízení Rady (ES) č. 659/1999, kterým se stanoví prováděcí pravidla k článku [108 SFEU] (Úř. věst. 2004, L 140, s. 1; Zvl. vyd. 08/04, s. 3).
- 2 Tato žádost byla podána v rámci sporu mezi společnostmi Carrefour Hypermarchés SAS, Fnac Paris, Fnac Direct, Relais Fnac, Codirep a Fnac Périphérie et Ministre des Finances et des Comptes publics (ministerstvo financí, Francie) ve věci vrácení daně odvedené uvedenými společnostmi za prodej nebo pronájem videozáznamů.

Právní rámec

Nařízení (ES) č. 659/1999

- 3 Článek 1 nařízení Rady (ES) č. 659/1999 ze dne 22. března 1999, kterým se stanoví prováděcí pravidla k článku [108 SFEU] (Úř. věst. 1999, L 83, s. 1; Zvl. vyd. 08/01, s. 339), stanoví:

„Pro účely tohoto nařízení se rozumí:

- a) ‚podporou‘ jakékoliv opatření splňující všechna kritéria stanovená v čl. [107 odst. 1 SFEU];
- b) ‚existující podporou‘:
 - i) [...] všechny podpory existující v příslušných členských státech před vstupem [SFEU] v platnost, to znamená režimy podpory a jednotlivé podpory, které byly zavedeny před vstupem Smlouvy v platnost a zůstávají použitelné i po něm,
 - ii) schválená podpora, což znamená režimy podpory a jednotlivé podpory schválené Komisí nebo Radou,

[...]

- c) ‚novou podporou‘ každá podpora, což znamená režimy podpory a jednotlivou podporu, která není existující podporou, včetně změn existující podpory;

[...]"

Narízení č. 794/2004

- 4 Podle bodu 4 odůvodnění nařízení č. 794/2004:

„Z důvodu právní jistoty by mělo být objasněno, že se Komisi nemusí oznamovat malý nárůst, který nepřekračuje 20 % původního rozpočtu režimu podpor, zejména těch, které jsou určeny pro zohlednění účinků inflace, jelikož je nepravděpodobné, že dojde k ovlivnění původního hodnocení slučitelnosti režimu, které Komise vypracovala, pokud ostatní podmínky režimu podpor zůstaly nezměněny.“

- 5 Článek 4 uvedeného nařízení, nadepsaný „Zjednodušený oznamovací postup pro určité změny stávající podpory“, stanoví:

„1. Pro účely čl. 1 písm. c) nařízení (ES) č. 659/1999 se změnou stávající podpory rozumí jakákoli změna kromě úprav čistě formálního či administrativního charakteru, která nemůže ovlivnit hodnocení slučitelnosti opatření se společným trhem. Zvýšení původního rozpočtu stávajícího režimu podpor maximálně o 20 % se však nepovažuje za změnu stávající podpory.

2. Následující změny stávající podpory se oznamují prostřednictvím formuláře pro zjednodušené oznamování, který je uveden v příloze II:

- a) zvýšení rozpočtu povoleného režimu podpor přesahující 20 %;

[...]"

Spor v původním řízení a předběžné otázky

- 6 Rozhodnutím C(2006) 832 final ze dne 22. března 2006 (státní podpory č. 84/2004 a č. 95/2004 – Francie, Režimy podpor pro kinematografii a audiovizuální produkci) (dále jen „rozhodnutí z roku 2006“) Komise prohlásila za slučitelné s vnitřním trhem několik režimů podpor pro kinematografii a audiovizuální produkci zavedených Francouzskou republikou. Uvedené režimy financuje Centre national du cinéma et de l'image animée (Národní centrum pro kinematografii; dále jen „CNC“), přičemž prostředky v rozpočtu tohoto subjektu pocházejí převážně z výnosu tří daní, tedy daně zatěžující vstupenky do biografu, daně zatěžující služby televizního vysílání a daně z prodeje nebo pronájmu videozáznamů pro soukromé účely veřejnosti (dále jen společně „tři daně“).
- 7 Rozhodnutím C(2007) 3230 final ze dne 10. července 2007 (státní podpora č. 192/2007 – Francie, změna režimu podpor č. 84/2004 – Podpora pro kinematografii a audiovizuální produkci ve Francii – Modernizace mechanismu přispívání televizního odvětví na účet na podporu kinematografie) (dále jen „rozhodnutí z roku 2007“) Komise schválila změnu způsobu financování uvedených režimů podpor, která nastala v důsledku reformy daně zatěžující služby televizního vysílání.
- 8 Žalobkyně v původním řízení se domáhaly vrácení daně, kterou za prodej nebo pronájem videozáznamů pro soukromé účely veřejnosti zaplatila společnost Carrefour Hypermarchés v letech 2008 a 2009 a ostatní společnosti v letech 2009 až 2011. Tvrdí, že uvedená daň byla vybrána v rozporu s čl. 108 odst. 3 SFEU, neboť Francouzská republika neoznámila Komisi, že celkový výnos ze tří daní doznal nárůstu v letech 2007 až 2011 (dále jen „dotčené období“). Podle žalobkyň, které se opírají o zprávu Účetního dvora (Francie) vypracovanou v srpnu 2012 a týkající se řízení a financování

CNC (dále jen „zpráva Účetního dvora“), vedl tento nárůst k podstatné změně způsobu financování režimů podpor, přičemž byla překročena prahová hodnota 20 % stanovená v článku 4 nařízení č. 794/2004.

- 9 V tomto kontextu předkládající soud uvádí, že zatímco rozhodnutí z roku 2007 obsahovalo odhady, podle kterých reforma daně zatěžující služby televizního vysílání, která v podstatě stojí za nárůstem finančních prostředků CNC během dotčeného období, mohla v nejlepším možném případě vést k nárůstu výnosu z uvedené daně ve výši 16,5 milionů eur ročně, ve skutečnosti tento nárůst podle zprávy Účetního dvora v uvedeném období dosáhl průměrně 67 milionů eur. Komise tedy založila rozhodnutí z roku 2007 na odhadech, které se později ukázaly jako nepřesné.
- 10 Za těchto podmínek se Conseil d'État (Státní rada, Francie) rozhodl přerušit řízení a položit Soudnímu dvoru následující předběžné otázky:

- „1) Představuje významný nárůst příjmu z daňových zdrojů přidělených pro režim podpor ve srovnání s odhady poskytnutými Evropské komisi podstatnou změnu ve smyslu čl. 108 odst. 3 SFEU, která by vyžadovala nové oznámení, v případě režimu podpory financované z přidělených zdrojů, kdy členský stát Komisi pravidelně oznamoval, před jejich provedením, právní změny, které mají na tento režim podstatný dopad, a zejména změny týkající se způsobu jeho financování?
- 2) Jak se v tomto případě použije výše uvedený článek 4 nařízení č. 794/2004, podle něhož zvýšení původního rozpočtu existujícího režimu podpor přesahující 20 % představuje změnu tohoto režimu podpor, a zejména:
- a) jak se použije ve spojení s povinností předchozího oznámení režimu podpor stanovené v [čl. 108 odst. 3] SFEU?
- b) pokud překročení prahové hodnoty 20 % původního rozpočtu existujícího režimu podpor stanovené ve výše uvedeném článku 4 nařízení č. 794/2004 odůvodňuje nové oznámení, musí být tato prahová hodnota posuzována s ohledem na částku přidělených výdajů nebo s ohledem na výdaje skutečně poskytnuté příjemcům, s výjimkou částek převedených do rezerv nebo těch, které byly odvedeny ve prospěch státu?
- c) jestliže se dodržení prahové hodnoty 20 % musí posoudit s ohledem na výdaje určené pro režim podpory, musí se takové posouzení provést na základě srovnání celkového stropu výdajů uvedeného v rozhodnutí o schválení s celkovým rozpočtem následně přiděleným na všechna jednotlivá opatření podpory orgánem příslušným k takovým výdajům, nebo na základě srovnání stropů oznámených pro jednotlivé kategorie podpor uvedených v tomto rozhodnutí s příslušnou rozpočtovou položkou tohoto orgánu?“

K předběžným otázkám

K přípustnosti

- 11 Italská vláda tvrdí, že předběžné otázky jsou hypotetické a tudíž nepřijatelné.
- 12 Podstatou otázek předkládajícího soudu je přitom určení, zda byly tři daně v dotčeném období vybrány v rozporu s čl. 108 odst. 3 SFEU. Uvedené otázky jsou položeny v rámci sporu týkajícího se žádosti o vrácení jedné z daní, tedy daně z prodeje nebo pronájmu videozáznamů pro soukromé účely veřejnosti. Předkládající soud vychází mimo jiné z předpokladu, že uvedená daň skutečně představuje nedílnou součást opatření podpory ve smyslu čl. 107 odst. 1 SFEU. Za těchto podmínek mají položené otázky přímý vztah k předmětu sporu v původním řízení a nejsou čistě hypotetické. Předběžné otázky jsou tudíž přípustné.

K věci samé

- 13 Podstatou otázek předkládajícího soudu, které je třeba přezkoumat společně, je, zda významný nárůst výnosu z daní financujícího několik režimů podpor povolených na základě odhadů oznámených Komisi, jako je tomu ve věci v původním řízení, představuje změnu existující podpory ve smyslu čl. 1 písm. c) nařízení č. 659/1999 a čl. 4 odst. 1 první věty nařízení č. 794/2004, ve spojení s čl. 108 odst. 3 SFEU. V tomto ohledu se předkládající soud táže Soudního dvora konkrétně na způsob, jakým je třeba posoudit prahovou hodnotu 20 % stanovenou v čl. 4 odst. 1 druhé větě uvedeného nařízení, a na to, zda musí být uvedená prahová hodnota přezkoumána ve vztahu k příjmům vázaným na režimy podpor dotčené v původním řízení nebo ve vztahu ke skutečně poskytnutým podporám.
- 14 Soudní dvůr opakovaně rozhodl, že daně nespádají do působnosti ustanovení Smlouvy v oblasti státních podpor, ledaže představují způsob financování podpory, takže jsou její nedílnou součástí. Pokud je způsob financování podpory prostřednictvím poplatku nedílnou součástí opatření podpory, důsledky, jež vyplývají z nedodržení zákazu provádění, uvedeného v čl. 108 odst. 3 poslední větě SFEU, ze strany vnitrostátních orgánů, se vztahují rovněž na tuto stránku podpory, takže vnitrostátní orgány jsou v zásadě povinny vrátit poplatky, při jejichž výběru bylo porušeno unijní právo (v tomto smyslu viz rozsudky ze dne 13. ledna 2005, *Streekgewest*, C-174/02, EU:C:2005:10, body 16, 24 a 25; ze dne 27. října 2005, *Distribution Casino France a další*, C-266/04 až C-270/04, C-276/04 a C-321/04 až C-325/04, EU:C:2005:657, bod 35; ze dne 7. září 2006, *Laboratoires Boiron*, C-526/04, EU:C:2006:528, bod 43 a citovaná judikatura, jakož i ze dne 10. listopadu 2016, *DTS Distribuidora de Televisión Digital v. Komise*, C-449/14 P, EU:C:2016:848, bod 65 a citovaná judikatura).
- 15 V rozsahu, v němž předkládající soud odkazuje ve znění položených otázek na Soudní dvůr v případě „režimu podpor financovaného z vázaných příjmů“, je třeba předběžné otázky chápat tak, že spočívají na předpokladu, podle kterého tři daně v dotčeném období byly nedílnou součástí dotčených režimů podpor.
- 16 Je pravda, že v rámci druhé otázky předkládající soud rozlišuje mezi příjmy CNC vázanými na režimy podpor dotčené v původním řízení a výdaji skutečně poskytnutými příjemcům podpory z uvedených režimů, a to prostřednictvím odkazu na částky přesunuté do rezervy a částky odváděné do všeobecného státního rozpočtu. Ačkoli však tyto skutečnosti mohly být relevantní rovněž pro posouzení, zda tři daně v dotčeném období byly nedílnou součástí uvedených režimů, předkládající soud je uvádí pouze za účelem položení otázky Soudnímu dvoru ohledně jejich relevance v rámci přezkumu dodržení prahové hodnoty 20 % stanovené v čl. 4 odst. 1 druhé větě nařízení č. 794/2004.
- 17 V tomto ohledu je třeba připomenout, že v rámci spolupráce mezi Soudním dvorem a vnitrostátními soudy zavedené článkem 267 SFEU, je věcí pouze vnitrostátního soudu, který rozhoduje spor a který musí nést odpovědnost za přijaté soudní rozhodnutí, posoudit s ohledem na zvláštnosti věci jak nezbytnost rozhodnutí o předběžné otázce pro vydání jeho rozsudku, tak i relevanci otázky, kterou klade Soudnímu dvoru (rozsudky ze dne 23. ledna 2018, *F. Hoffmann-La Roche a další*, C-179/16, EU:C:2018:25, bod 44, jakož i ze dne 29. května 2018, *Liga van Moskeeën en Islamitische Organisaties Provincie Antwerpen a další*, C-426/16, EU:C:2018:335, bod 30 a citovaná judikatura). Soudní dvůr může nicméně poskytnout předkládajícímu soudu prvky výkladu unijního práva, které mohou být užitečné pro ověření opodstatněnosti předpokladu, na kterém spočívají předběžné otázky (v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 26. května 2016, *Bookit*, C-607/14, EU:C:2016:355, body 22 až 28).
- 18 Před Soudním dvorem francouzská vláda tvrdila, že v dotčeném období tři daně nebyly nedílnou součástí režimů podpory dotčených v původním řízení, konkrétně z toho důvodu, že neexistoval finanční vztah mezi výnosem z uvedených daní a částkou poskytnutých podpor a že na rozdíl od uvedeného výnosu se uvedená částka nezvýšila. Uvedená vláda připouští, že vnitrostátní právo obsahuje kogentní ustanovení, na jehož základě patří uvedený výnos do rozpočtu CNC, jehož účelem je financovat uvedené režimy, a tvrdí zejména, že přebytek vyplývající z rozdílů mezi výnosem ze tří daní a skutečně poskytnutými podporami směřoval do rezervního fondu, CNC jej používala

k financování uvedených režimů a na základě hlasování francouzského parlamentu byl předmětem odvodů do všeobecného státního rozpočtu. Tato argumentace byla zpochybněna žalobkyněmi v původním řízení a Komisí.

- 19 Je třeba připomenout, že podle ustálené judikatury Soudního dvora, k tomu, aby mohla být daň považována za nedílnou součást opatření podpory, musí na základě relevantní vnitrostátní právní úpravy existovat vztah závazného určení mezi dotčenou daní a dotčenou podporou v tom smyslu, že výnos z daně je nezbytně určen k financování podpory a přímo ovlivňuje její výši, a tudíž i posouzení slučitelnosti této podpory s vnitřním trhem (rozsudky ze dne 22. prosince 2008, Régie Networks, C-333/07, EU:C:2008:764, bod 99 a citovaná judikatura, jakož i ze dne 10. listopadu 2016, DTS Distribuidora de Televisión Digital v. Komise, C-449/14 P, EU:C:2016:848, bod 68).
- 20 Soudní dvůr již rozhodl, mimo jiné, že v případech, kdy orgán pověřený poskytováním podpor financovaných prostřednictvím daně disponuje diskreční pravomocí určit výnos daně pro opatření jiná než opatření vykazující všechny vlastnosti podpory ve smyslu čl. 107 odst. 1 SFEU, může taková okolnost vyloučit existenci závazného vztahu určení mezi daní a podporou. Při existenci takové diskreční pravomoci totiž výnos daně nemůže mít přímý vliv na rozsah výhody poskytnuté příjemcům podpory. Naopak může takový vztah existovat, když je výnos daně plně a výhradně určen na poskytování podpor, i kdyby šlo o podpory různých druhů (v tomto smyslu viz rozsudky ze dne 13. ledna 2005, Pape, C-175/02, EU:C:2005:11, bod 16; ze dne 27. října 2005, Distribution Casino France a další, C-266/04 až C-270/04, C-276/04 a C-321/04 až C-325/04, EU:C:2005:657, bod 55, jakož i ze dne 22. prosince 2008, Régie Networks, C-333/07, EU:C:2008:764, body 102 a 104).
- 21 Kromě toho z judikatury Soudního dvora plyne, že takový vztah závazného určení může chybět, když je částka poskytnutých podpor určena pouze v závislosti na objektivních kritériích, bez vztahu k účelově vázaným daňovým příjmům, a vztahuje se na ni absolutní horní hranice stanovená zákonem (v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 27. října 2005, Distribution Casino France a další, C-266/04 až C-270/04, C-276/04 a C-321/04 až C-325/04, EU:C:2005:657, bod 52).
- 22 Soudní dvůr měl zejména za to, že vztah závazného určení mezi daní a podporou neexistuje v případě, kdy částka poskytnutých podpor byla určena na základě kritérií nesouvisejících s vázanými daňovými příjmy a kdy vnitrostátní právní úprava stanoví, že případný přebytek příjmů ve vztahu k poskytnutým podporám musí být následně odveden do rezervního fondu nebo do státní pokladny, přičemž se na uvedené příjmy mimo jiné vztahuje absolutní horní hranice, takže veškerý přebytek je rovněž odváděn do všeobecného státního rozpočtu (v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 10. listopadu 2016, DTS Distribuidora de Televisión Digital v. Komise, C-449/14 P, EU:C:2016:848, body 70 až 72).
- 23 V projednávané věci přísluší předkládajícímu soudu, aby s ohledem na skutečnosti uvedené v bodech 16 až 22 tohoto rozsudku ověřil opodstatněnost svého předpokladu, podle kterého tři daně byly v dotčeném období nedílnou součástí režimů podpor dotčených v původním řízení. V tomto ohledu předkládající soud musí konkrétně přezkoumat, zda přesun části příjmů CNC do rezervního fondu měl za následek změnu určení dotčené částky na jiné opatření než opatření vykazující všechny vlastnosti podpory ve smyslu čl. 107 odst. 1 SFEU, a posoudit dopad, který může mít změna určení části uvedených příjmů ve prospěch všeobecného státního rozpočtu, k níž došlo v dotčeném období, na existenci závazného vztahu určení mezi uvedenými daněmi a uvedenými režimy.
- 24 S ohledem na výše uvedené je třeba přezkoumat předběžné otázky na základě předpokladu, podle kterého tři daně v dotčeném období byly nedílnou součástí režimů podpor dotčených v původním řízení (viz obdobně rozsudky ze dne 25. října 2017, Polbud – Wykonawstwo, C-106/16, EU:C:2017:804, body 26 až 28, jakož i ze dne 17. dubna 2018, B a Vomero, C-316/16 a C-424/16, EU:C:2018:256, bod 42).

- 25 V tomto ohledu je třeba připomenout, že v rámci systému kontroly státních podpor zavedeného články 107 a 108 SFEU se postup liší v závislosti na tom, zda jsou podpory existující nebo nové. Zatímco existující podpory mohou být v souladu s čl. 108 odst. 1 SFEU právoplatně provedeny, pokud Komise nekonstatovala jejich neslučitelnost, čl. 108 odst. 3 SFEU stanoví, že Komise musí být včas informována o záměrech spočívajících v zavedení nových podpor nebo ve změně podpor existujících a zamýšlená opatření nemohou být provedena předtím, než je řízení ukončeno vydáním konečného rozhodnutí (rozsudky ze dne 18. července 2013, P, C-6/12, EU:C:2013:525, bod 36 a citovaná judikatura, jakož i ze dne 27. června 2017, Congregación de Escuelas Pías Provincia Betania, C-74/16, EU:C:2017:496, bod 86).
- 26 Podle čl. 1 písm. c) nařízení č. 659/1999 se „novou podporou“ rozumí každá podpora, což znamená režimy podpory a jednotlivou podporu, která není existující podporou, včetně změn existující podpory“. Článek 4 odst. 1 první věta nařízení č. 794/2004 v tomto ohledu stanoví, že „[p]ro účely čl. 1 písm. c) nařízení [...] č. 659/1999 se změnou stávající podpory rozumí jakákoli změna kromě úprav čistě formálního či administrativního charakteru, která nemůže ovlivnit hodnocení slučitelnosti opatření s [vnitřním] trhem“. Článek 4 odst. 1 druhá věta uvedeného nařízení stanoví, že „[z]výšení původního rozpočtu stávajícího režimu podpor maximálně o 20 % se však nepovažuje za změnu stávající podpory“.
- 27 Za účelem poskytnutí užitečné odpovědi předkládajícímu soudu je tedy třeba určit, jak má být chápán výraz „původní rozpočet stávajícího režimu podpor“ ve smyslu uvedeného ustanovení, a ověřit, zda v projednávané věci zvýšení celkového výnosu tří daní musí být považováno za změnu původního rozpočtu režimů podpor, které vyžaduje, aby bylo oznámeno Komisi.
- 28 V tomto ohledu je za účelem určení pojmu „původní rozpočet režimu podpor“ ve smyslu čl. 4 odst. 1 nařízení č. 794/2004, při neexistenci jakékoli definice v relevantní právní úpravě, třeba určit význam a dosah tohoto pojmu v souladu s jeho obvyklým smyslem v běžném jazyce, s přihlédnutím ke kontextu, ve kterém je použit, a cílům, které sleduje právní úprava, jejíž je součástí (viz obdobně rozsudek ze dne 12. června 2018, Louboutin a Christian Louboutin, C-163/16, EU:C:2018:423, bod 20, jakož i citovaná judikatura).
- 29 V obvyklém slova smyslu se pojem „rozpočet“ týká částek, kterými subjekt disponuje k úhradě svých výdajů.
- 30 Pokud jde o kontext, v němž je daný pojem používán, a cíl sledovaný čl. 4 odst. 1 nařízení č. 794/2004, je třeba uvést, že toto ustanovení provádí systém preventivní kontroly zavedený čl. 108 odst. 3 SFEU ohledně návrhů směřujících ke změně stávajících podpor, v jehož rámci je Komise povinna přezkoumávat slučitelnost navrhované podpory s vnitřním trhem (v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 12. února 2008, CELF et ministre de la Culture et de la Communication, C-199/06, EU:C:2008:79, body 37 a 38). Cílem takto vytvořené prevence je, aby byly poskytovány pouze podpory slučitelné s vnitřním trhem (v tomto smyslu viz rozsudky ze dne 21. listopadu 2013, Deutsche Lufthansa, C-284/12, EU:C:2013:755, body 25 a 26, jakož i ze dne 19. července 2016, Kotnik a další, C-526/14, EU:C:2016:570, bod 36).
- 31 V tomto ohledu již Soudní dvůr rozhodl, že pro účely přezkumu, zda režim podpor navrhovaný členským státem může být považován za slučitelný s vnitřním trhem, musí mít Komise možnost posoudit účinky tohoto režimu na hospodářskou soutěž zejména v závislosti na rozpočtu vyčleněném členským státem na daný režim, a že povinnost uvést v oznámeních odhady celkových částek zamýšlených podpor je tudíž vlastní systému předběžné kontroly opatření státní podpory (v tomto smyslu viz usnesení ze dne 22. března 2012, Itálie v. Komise, C-200/11 P, nezveřejněné, EU:C:2012:165, body 47 až 49).

- 32 Mimoto je třeba připomenout, že podle ustálené judikatury Soudního dvora se Komise v případě režimu podpor může omezit na přezkum obecných charakteristických znaků dotčeného režimu, aniž je povinna přezkoumat každý konkrétní případ použití (rozsudky ze dne 9. června 2011, Comitato „Venezia vuole vivere“ a další v. Komise, C-71/09 P, C-73/09 P a C-76/09 P, EU:C:2011:368, bod 130, jakož i ze dne 15. listopadu 2011, Komise a Španělsko v. Government of Gibraltar a Spojené království, C-106/09 P a C-107/09 P, EU:C:2011:732, bod 122).
- 33 Stejně tak v případě režimu podpor prováděného v rozporu s čl. 108 odst. 3 SFEU se přezkum Komise může omezit na obecné charakteristické znaky dotčeného režimu a nemusí se týkat skutečně vyplacených podpor (v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 29. dubna 2004, Řecko v. Komise, C-278/00, EU:C:2004:239, body 21 a 24).
- 34 Za těchto podmínek pojem „původní rozpočet režimu podpor“ ve smyslu čl. 4 odst. 1 nařízení č. 794/2004 nelze chápat tak, že se omezuje na skutečně vyplacenou částku podpor, neboť tato částka je známa až po provedení dotčeného režimu podpor. S ohledem na preventivní povahu přezkumu zavedeného čl. 108 odst. 3 SFEU je třeba uvedený pojem naopak vykládat tak, že se týká rozpočtových prostředků (v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 20. května 2010, Todaro Nunziatina & C., C-138/09, EU:C:2010:291, body 40 a 41), tedy částek, kterými disponuje orgán pověřený poskytováním dotčených podpor za účelem jejich poskytování, jak byly členským státem oznámeny Komisi a jak je Komise schválila.
- 35 V případě režimů podpor financovaných z účelově vázaných daní je to právě výnos z uvedených daní, kterým disponuje orgán pověřený prováděním dotčeného režimu, a který tudíž představuje „rozpočet“ uvedeného režimu ve smyslu čl. 4 odst. 1 nařízení č. 794/2004.
- 36 Vzhledem k tomu, že režimy podpor dotčené v původním řízení, povolené rozhodnutími z roku 2006 a 2007, spadají pod pojem „existující podpora“ ve smyslu čl. 1 písm. b) bodu ii) nařízení č. 659/1999, je třeba ověřit, zda Komise svými rozhodnutími schválila nárůst, kterého doznal celkový výnos ze tří daní v dotčeném období.
- 37 V tomto ohledu je třeba připomenout, že jako odchylka od obecné zásady neslučitelnosti státních podpor s vnitřním trhem uvedené v čl. 107 odst. 1 SFEU, musí být rozhodnutí Komise povolující režim podpor předmětem striktního výkladu (v tomto smyslu viz rozsudky ze dne 29. dubna 2004, Německo v. Komise, C-277/00, EU:C:2004:238, body 20 a 24, jakož i ze dne 14. října 2010, Nuova Agricast a Cofra v. Komise, C-67/09 P, EU:C:2010:607, bod 74).
- 38 Mimoto podle ustálené judikatury Soudního dvora je pro výklad takových rozhodnutí Komise třeba zkoumat nejen samotný text, ale též přihlídnout k oznámení opatření daným členským státem (v tomto smyslu viz rozsudky ze dne 20. května 2010, Todaro Nunziatina & C., C-138/09, EU:C:2010:291, bod 31, a ze dne 16. prosince 2010, Kahla Thüringen Porzellan v. Komise, C-537/08 P, EU:C:2010:769, bod 44, jakož i ze dne 22. března 2012, Itálie v. Komise, C-200/11 P, nezveřejněné, EU:C:2012:165, bod 27). Soudní dvůr již rozhodl, že dosah rozhodnutí schvalujícího režim podpor je v zásadě omezen rozpočtem, který byl členským státem uveden v oznámení, i když uvedený rozpočet není převzat v textu daného rozhodnutí (v tomto smyslu viz usnesení ze dne 22. března 2012, Itálie v. Komise, C-200/11 P, nezveřejněné, EU:C:2012:165, body 26 a 27).
- 39 V projednávané věci znění rozhodnutí z roku 2006 a 2007 výslovně přejímají ustanovení týkající se výnosu tří daní oznámená francouzskými orgány Komisi jako rozpočet dotčených režimů podpor. Konkrétněji, rozhodnutí z roku 2007 výslovně uvádí odhady uvedených orgánů týkající se důsledků reformy daně zatěžující služby televizního vysílání, která je v zásadě důvodem nárůstu, kterého doznal celkový výnos tří daní v dotčeném období. Bod 9 uvedeného rozhodnutí totiž uvádí, že podle uvedených odhadů by reforma mohla v letech 2009 až 2011 „vygenerovat v tomto období nárůst

prostředků ve výši 2 až 3 % (mezi 11 a 16,5 miliony eur) ročně“. Stejně tak v bodě 20 uvedeného rozhodnutí byly uvedené odhady Komise opět zmíněny při posouzení dopadu uvedené reformy na slučitelnost režimů podpor dotčených v původním řízení s vnitřním trhem.

- 40 Za těchto podmínek plyne z rozhodnutí z roku 2006 a 2007, že výnos tří daní představuje skutečnost, na které Komise založila schválení dotčených režimů podpor, a že uvedený orgán neschválil nárůst uvedeného výnosu nad rámec odhadů, které mu byly oznámeny. V důsledku toho je s ohledem na judikaturu citovanou v bodech 31, 37 a 38 tohoto rozsudku třeba mít za to, že rozsah působnosti povolení provádět uvedené režimy podpor, které udělují daná rozhodnutí, se ve vztahu k výnosu tří daní omezuje na zvýšení, které bylo oznámeno Komisi.
- 41 Podle toho, co uvádí předkládající soud, přitom skutečný nárůst, kterého výnos tří daní doznal v dotčeném období, jasně přesáhl odhady poskytnuté Komisi, tedy 16,5 milionů eur ročně, přičemž tento nárůst podle zprávy Účetního dvora citované předkládajícím soudem dosáhl v dotčeném období částky průměrně 67 milionů eur. V rozsahu, v němž takové zvýšení rozpočtu ve vztahu k rozpočtu povolenému Komisi může ovlivnit posouzení slučitelnosti režimů podpor dotčených v původním řízení s vnitřním trhem, představuje změnu jinou než čistě formální či administrativní ve smyslu čl. 4 odst. 1 první věty nařízení č. 794/2004. S výjimkou situace, kdy nepřesáhne prahovou hodnotu 20 % stanovenou v čl. 4 odst. 1 druhé větě uvedeného nařízení, tudíž takové zvýšení představuje změnu existující podpory ve smyslu čl. 1 písm. c) nařízení č. 659/1999.
- 42 V rozsahu, v němž se předkládající soud v tomto ohledu táže na relevanci okolnosti, podle které uvedené zvýšení nenastalo v důsledku právní změny režimů podpory dotčených v původním řízení, je třeba připomenout, že čl. 4 odst. 1 první věta nařízení č. 794/2004 definuje „změnu stávající podpory“ široce jako „jakoukoli změnu kromě úprav čistě formálního či administrativního charakteru, která nemůže ovlivnit hodnocení slučitelnosti opatření s [vnitřním] trhem“. Jak plyne z použití výrazu „jakákoli změna“, tato definice není omezena pouze na právní změny režimů podpor.
- 43 Kromě toho musí být uvedené ustanovení vykládáno s ohledem na cíl systému preventivní kontroly, který provádí a který spočívá v zajištění, že budou prováděny pouze podpory slučitelné s vnitřním trhem, jak připomíná bod 30 tohoto rozsudku. Zvýšení původního rozpočtu režimu podpor může mít dopad na posouzení jeho slučitelnosti s vnitřním trhem, nezávisle na tom, zda tato změna je či není v důsledku právní změny dotčeného režimu podpor.
- 44 Ani nutnost dodržovat zásadu právní jistoty není překážkou tomu, aby zvýšení původního rozpočtu režimu podpor ve vztahu k rozpočtu povolenému Komisi bylo za okolností, jako jsou okolnosti dotčené v původním řízení, považováno za změnu stávající podpory ve smyslu čl. 108 odst. 3 SFEU.
- 45 Jak totiž plyne z bodu 4 odůvodnění nařízení č. 794/2004, právě z důvodu právní jistoty čl. 4 odst. 1 druhá věta uvedeného nařízení stanoví přesnou prahovou hodnotu, pod kterou zvýšení původního rozpočtu režimu podpor není považováno za změnu stávající podpory. Stanovením poměrně vysoké prahové hodnoty na 20 % uvedené ustanovení nastavuje rezervu dostatečně zohledňující nejistoty spojené s uplatňováním preventivní kontroly zavedené v čl. 108 odst. 3 SFEU na režimy podpor s kolísavým rozpočtem, jako jsou režimy dotčené v původním řízení.
- 46 Soudní dvůr již mimo jiné rozhodl, že členský stát se nemůže dovolávat zásady právní jistoty za účelem odchýlení se od informací, které poskytl Komisi v rámci oznámení režimu podpor, na kterých závisí dosah rozhodnutí Komise o schválení daného režimu, ale naopak musí uvedené informace zohlednit a dbát na to, aby byl uvedený režim prováděn v souladu s nimi (v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 16. prosince 2010, Kahla Thüringen Porzellan v. Komise, C-537/08 P, EU:C:2010:769, bod 47).
- 47 Mimoto je třeba uvést, že v projednávané věci v dokumentu Komise nazvaném „Povolení státních podpor v rámci ustanovení článků 87 a 88 Smlouvy o ES – Případy, k nimž Komise nevznáší námitku“ zveřejněném v *Úředním věstníku Evropské unie* (Úř. věst. 2007, C 246, s. 1) byly odhady

francouzských orgánů týkající se nárůstu výnosu ze tří daní v důsledku reformy daně zatěžující služby televizního vysílání představeny jako „rozpočet“ povolené podpory. Přitom v systému preventivní kontroly zavedeném čl. 108 odst. 3 SFEU, se ani dotčený členský stát, ani příjemci režimu podpor nemohou důvodně dovolávat legitimního očekávání v to, že rozhodnutí o schválení podpory se bude uplatňovat nad rámec popisu opatření, jaký byl zveřejněn v *Úředním věstníku Evropské unie* (v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 14. října 2010, *Nuova Agricast a Cofra v. Komise*, C-67/09 P, EU:C:2010:607, body 72 až 74).

- 48 Předkládající soud se dále táže na informace, které je třeba ohledně věci dotčené v původním řízení vyvodit z rozsudku ze dne 9. srpna 1994, *Namur-Les assurances du crédit* (C-44/93, EU:C:1994:311), v němž Soudní dvůr v podstatě rozhodl, že rozšíření působnosti veřejného zařízení, které bylo příjemcem státní podpory na základě vnitrostátní právní úpravy předcházející vstupu v platnost Smlouvy o EHS, nelze považovat za změnu stávající podpory, jelikož dané rozšíření nemělo vliv na režim podpor zavedený uvedenou právní úpravou.
- 49 Citovaná judikatura se nicméně nedá uplatnit na věc dotčenou v původním řízení. Rozšíření oblasti činnosti příjemce podpory dotčené ve věci, v níž byl vydán rozsudek ze dne 9. srpna 1994, *Namur-Les assurances du crédit* (C-44/93, EU:C:1994:311), které nemělo vliv na režim podpor zavedený uvedenou právní úpravou, není srovnatelné se zvýšením rozpočtu režimu podpor dotčeným ve věci v původním řízení, neboť toto zvýšení přímo ovlivňuje dotčené režimy podpor.
- 50 Z toho plyne, že zvýšení výnosu daní financujícího několik povolených režimů podpor oproti odhadům oznámeným Komisi, jak tomu je ve věci v původním řízení, představuje změnu stávající podpory ve smyslu čl. 1 písm. c) nařízení č. 659/1999 a čl. 4 odst. 1 první věty nařízení č. 794/2004, ve spojení s čl. 108 odst. 3 SFEU, pokud toto zvýšení přesáhne prahovou hodnotu 20 % stanovenou v čl. 4 odst. 1 druhé větě nařízení č. 794/2004.
- 51 Pokud jde o výpočet uvedené prahové hodnoty za okolností, jako jsou okolnosti dotčené v původním řízení, ze samotného znění čl. 4 odst. 1 druhé věty nařízení č. 794/2004 plyne, že zvýšení „původního rozpočtu“ stávajícího režimu podpor maximálně o 20 % se však nepovažuje za změnu stávající podpory. Prahová hodnota 20 % stanovená v daném ustanovení se tedy týká „původního rozpočtu“ dotčeného režimu podpor, tedy rozpočtu režimu, jak jej schválila Komise.
- 52 Mimoto z bodů 28 až 35 tohoto rozsudku plyne, že v případě, jako je případ v projednávané věci, kdy je stávající režim financovaný účelově vázanou daní, je původní rozpočet režimu tvořen odhady vázaných daňových příjmů, jak je schválila Komise. Překročení prahové hodnoty 20 % stanovené v daném ustanovení musí být posuzováno ve vztahu k těmto příjmům, a nikoli ve vztahu ke skutečně vyplaceným podporám.
- 53 V projednávané věci z rozhodnutí z roku 2006 a 2007 plyne, že Komise jako roční výnos tří daní povolila maximální částku přibližně 557 milionů eur. Ze zprávy Účetního dvora, na kterou odkazuje předkládající soud v žádosti o předběžné otázce, přitom plyne, že v dotčeném období roční výnos uvedených daní narostl přibližně na částku 806 milionů eur za rok 2011, zejména z důvodu silného nárůstu výnosu z daně zatěžující služby televizního vysílání, přičemž z částky 362 milionů eur za rok 2007 narostl až na 631 milionů eur za rok 2011. Zdá se tedy, že zvýšení, kterého doznal rozpočet režimů podpor dotčený v původním řízení za dané období oproti rozpočtu schválenému v rozhodnutích z roku 2006 a 2007 jasně překračuje prahovou hodnotu 20 %, přičemž rok, v němž došlo k překročení prahové hodnoty, musí být určen předkládajícím soudem.
- 54 Pokud jde v tomto ohledu o převedení části příjmů CNC do rezervního fondu, jak uvádí předkládající soud, zdá se, že ze spisu předloženého Soudnímu dvoru plyne, že převedení nemělo za následek určení dotčených prostředků na jiné opatření, než je opatření vykazující všechny vlastnosti podpory ve smyslu čl. 107 odst. 1 SFEU, což však přísluší ověřit předkládajícímu soudu.

- 55 V případě neexistence takového určení, které by umožnilo odečíst výnos ze tří daní z rozpočtu dotčených režimů podpor, ponechává převedení do rezervního fondu tento výnos k dispozici orgánu pověřenému prováděním uvedených režimů pro účely vyplacení jednotlivých podpor, neboť jediným účelem převedení do rezervního fondu, jak zdůraznila Komise na jednání, je časový odklad této platby. Jelikož takto převedený výnos nadále patří do rozpočtu, převedení samo o sobě nemůže zpochybnit překročení prahové hodnoty 20 % stanovené v čl. 4 odst. 1 druhé větě nařízení č. 794/2004.
- 56 Pokud jde o odvody ve prospěch všeobecného státního rozpočtu, rovněž uvedené předkládajícím soudem, je třeba poznamenat, že podle údajů ve spisu předložených Soudnímu dvoru se jeví, že v dotčeném období byla přidělena v prosinci 2010 do rozpočtu na rok 2011 rozhodnutím francouzského parlamentu pouze částka 20 milionů eur. Přitom s ohledem na informace obsažené ve zprávě Účetního dvora, uvedené v bodě 53 tohoto rozsudku, se jeví, že i s ohledem na toto přidělení přesáhlo zvýšení, kterého doznal rozpočet režimů podpor dotčených v původním řízení oproti rozpočtu schválenému v rozhodnutích z roku 2006 a 2007, prahovou hodnotu 20 %.
- 57 V důsledku toho se jeví, s výhradou ověření předkládajícím soudem, že pouhé převedení do rezervního fondu části příjmů CNC, aniž by dotčená částka byla určena pro jiné účely než poskytnutí podpory, ani odvod do všeobecného státního rozpočtu za dotčené období nemohou zpochybnit existenci zvýšení rozpočtu režimů podpor dotčených v původním řízení v daném období oproti rozpočtu schválenému v rozhodnutích z roku 2006 a 2007, které přesáhlo prahovou hodnotu 20 % stanovenou v čl. 4 odst. 1 druhé větě nařízení č. 794/2004.
- 58 Jak plyne z bodu 23 tohoto rozsudku, uvedeným závěrem nicméně není dotčeno posouzení, které v rámci přezkumu existence vztahu závazného určení mezi třemi daněmi a dotčenými režimy podpor provede předkládající soud ohledně přesunutí části příjmů CNC do rezervního fondu a odvodu do všeobecného státního rozpočtu v dotčeném období.
- 59 S výhradou uvedeného ověření v rámci systému preventivní kontroly zavedeného čl. 108 odst. 3 SFEU tedy zvýšení rozpočtu uvedených režimů oproti rozpočtu schválenému Komisí, jak tomu je ve věci v původním řízení, musí být oznámeno Komisi včas, tedy bezprostředně poté, co francouzské orgány mohou rozumně předvídat překročení prahové hodnoty 20 %.
- 60 S ohledem na všechny předcházející úvahy je třeba odpovědět na předběžné otázky tak, že zvýšení výnosu z daní financujícího několik režimů podpor povolených na základě odhadů oznámených Komisi, jako je tomu ve věci v původním řízení, představuje změnu existující podpory ve smyslu čl. 1 písm. c) nařízení č. 659/1999 a čl. 4 odst. 1 první věty nařízení č. 794/2004, ve spojení s čl. 108 odst. 3 SFEU, s výjimkou situace, kdy toto zvýšení nepřesáhne prahovou hodnotu 20 % stanovenou v čl. 4 odst. 1 druhé větě uvedeného nařízení. V situaci, jako je situace dotčená v původním řízení, se uvedená prahová hodnota posuzuje ve vztahu k příjmům určeným pro dotčené režimy podpor, a nikoli ve vztahu ke skutečně vyplaceným podporám.

K omezení časových účinků tohoto rozsudku

- 61 Pokud jde o návrh francouzské vlády omezit časové účinky tohoto rozsudku, je třeba připomenout, že podle ustálené judikatury výklad ustanovení unijního práva, který podává Soudní dvůr při výkonu pravomoci, kterou mu přiznává článek 267 SFEU, objasňuje a upřesňuje význam a dosah tohoto ustanovení tak, jak musí být nebo mělo být chápáno a používáno od okamžiku jeho vstupu v platnost. Z toho vyplývá, že takto vyložená norma může a musí být soudem použita i na právní vztahy vzniklé a založené před vydáním rozsudku, jímž je rozhodnuto o žádosti o výklad, pokud jsou splněny ostatní podmínky pro předložení sporu týkajícího se použití uvedené normy příslušným soudům (rozsudek ze dne 29. září 2015, Gmina Wrocław, C-276/14, EU:C:2015:635, bod 44 a citovaná judikatura).

- 62 Soudní dvůr mohou jen zcela výjimečně přimět okolnosti k tomu, aby na základě obecné zásady právní jistoty, která je vlastní unijnímu právnímu řádu, omezil možnost všech zúčastněných osob dovolávat se ustanovení, jehož výklad podal, za účelem zpochybnění právních vztahů založených v dobré víře. Aby bylo možné o takovém omezení rozhodnout, je nezbytné, aby byla splněna dvě podstatná kritéria, a to dobrá víra zúčastněných kruhů a riziko závažných obtíží (rozsudek ze dne 29. září 2015, Gmina Wrocław, C-276/14, EU:C:2015:635, bod 45 a citovaná judikatura).
- 63 V projednávané věci francouzská vláda neprokázala, že konstatování ze strany předkládajícího soudu porušení čl. 108 odst. 3 SFEU až po vydání tohoto rozsudku povede k riziku závažných obtíží.
- 64 V důsledku toho, a aniž je třeba ověřovat splnění kritéria týkajícího se dobré víry, není třeba omezovat časové účinky tohoto rozsudku.

K nákladům řízení

- 65 Vzhledem k tomu, že řízení má, pokud jde o účastníky původního řízení, povahu incidenčního řízení ve vztahu ke sporu probíhajícímu před předkládajícím soudem, je k rozhodnutí o nákladech řízení příslušný uvedený soud. Výdaje vzniklé předložením jiných vyjádření Soudnímu dvoru než vyjádření uvedených účastníků řízení se nenahrazují.

Z těchto důvodů Soudní dvůr (čtvrtý senát) rozhodl takto:

Zvýšení výnosu z daní financujícího několik režimů podpor povolených na základě odhadů oznámených Komisi, jako je tomu ve věci v původním řízení, představuje změnu existující podpory ve smyslu čl. 1 písm. c) nařízení Rady (ES) č. 659/1999, kterým se stanoví prováděcí pravidla k článku [108 SFEU], a čl. 4 odst. 1 první věty nařízení Komise (ES) č. 794/2004 ze dne 21. dubna 2004, kterým se provádí nařízení č. 659/1999, ve spojení s čl. 108 odst. 3 SFEU, s výjimkou situace, kdy toto zvýšení nepřesáhne prahovou hodnotu 20 % stanovenou v čl. 4 odst. 1 druhé větě posledně uvedeného nařízení. V situaci, jako je situace dotčená v původním řízení, se uvedená prahová hodnota posuzuje ve vztahu k příjmům určeným pro dotčené režimy podpor, a nikoli ve vztahu ke skutečně vyplaceným podporám.

Podpisy.